

Brølet fra villmarka

IKKE SÅ LANGT FRA MIAMIS TRAVLE SENTRUM, BARE EN LITEN TIME ETTER AT BYENS SKYLINE FORSVANT UNDER HORISONTEN, STÅR VI NÅ MIDT UTE I ØDEMARKA. MEN LA DEG IKKE LURE AV STILLHETEN HER UTE I EVERGLADES NASJONALPARK. HER UTE I VÅTMARKSOMRÅDENE, ET ELLER ANNET STED NEDE UNDER DEN TILSYNELATENDE STILLE OVERFLATEN, GJEMMER DET SEG ALLIGATORER OG KROKODILLER! OG ET ELLER ANNET STED DER INNE I SIVET HOLDER DEN SKY FLORIDAPANTEREN TIL.

FOTO VISIT FLORIDA

e N DYP, BRUMMENDE LYD bryter plutselig stillheten et eller annet sted inne i den tette sivskogen. Det høres nærmest ut som om noen prøver å starte en gammel, utslitt påhengsmotor. Flere av turistene som står på den smale gangbroa skvetter til, det gjør også jeg.

– ”Er det en panter”, spør pensjonisten? Han med den nye kaki-jakka og kameraet med det gigantiske objektivet hengende på den litt for store magen.

Like etterpå hører vi den samme lyden igjen, men denne gangen bare noen få meter foran oss, og nede i vannet. Fem meter rett foran øynene våre, løfter en stor alligator først hodet og deretter halen opp over vannoverflata og gir fra seg et øredøvende og dypt brøl – dette er ikke brølet fra villmarka, dette er brølet i villmarka.

Vi befinner oss på Anhinga Trail (Slangefuglens Sti), et av de aller beste stedene for å kunne se alligatorer i Everglades. Vi burde ha ant det, og vi var forberedt, men hver eneste gang blir vi like overrasket.

De som har bosatt seg her i det sørlige Florida, er mer vant til det. For det er ikke uvanlig at alligatorer usett forlater nasjonalparken og sniker seg inn i bebodde områder. At mennesker blir drept, skjer allikevel nesten aldri, det er som regel en eller annen liten hundevalp som ikke vet å passe seg.

SEMBO-TIPS

Det er morsomt å kjøre raske, motoriserte båter gjennom våtmarkene, men for miljøets del er det bedre å leie en kano eller kajakk. Prøv det, og vi garanterer deg en fantastisk naturopplevelse.

Everglades er en av Floridas største turistattraksjoner. Ved første øyekast er det kanskje litt vanskelig å forstå hvorfor. For hvis du bare ser ut gjennom bilvinduet, er det eneste du får øye på en paddeflat, nærmest uendelig prairie av sjøgress og tørre trær. Det er jo vakert og øde, det kan alle se.

Men Everglades skjønnhet finner du ikke ved første øyekast. Spesielt ikke hvis du som mange, bare suser gjennom med en rask og komfortabel, men støyende båt. Det er først når du stopper opp og ser litt nærmere etter, at du oppdager at landskapet syder av liv, og at det suser i sivskogen. Det kommer ikke bare brunstige alligatorbrøl, men også mange mer vare og stille lyder. Fisken som vaker i vannet. Frosken som kvekker. Fiskeørnens vingeslag når den letter fra en tørr gren.

Det unike her, det som gjør at Everglades anses så verneverdig at det til og med har blitt en del av vår alles verdensarv, er en mengde sinnrike økosystemer som i et fint avstemt samspill lever side om side og ved hjelp av hverandre. I de 6000 km² våtmark og subtropisk villmark som utgjør nasjonalparken, trives det mange slags arter, alt fra

sjøku, svartbjørn, vaskebjørn, alligator og krokodille – til oter, slange, skjestork, hvithodet havørn, papegøfisk og murenefisk.

Når du kjører bil i Everglades er et av de vanligste bilskiltene de som advarer mot panter på veien. Men dessverre er det er nok sånn at det fins mange flere panter-skilt enn det fins levende og ville individer igjen i Everglades. Det sies at det kanskje bare er en håndfull igjen. En panterfamilie trenger omtrent et 500 km² stort jaktrevir hvis den skal overleve. Mange møter veidøden, men en panter kan også ta livet av en annen panter som krenker hans territorium.

– ”Jeg var faktisk så heldig å se en vill panter for et par dager siden, men det var fra oppe i et fly”, sier Kirk Singer som med sitt værbitte ansikt, sin kortklippede militærfrisyr og sin grønne uniformsjakke, ser ut som selve klisjeen på en ”park ranger”. Kirk forteller videre om det pågående prosjektet med å gjenopprette Everglades opprinnelige vannstand.

Den omfattende drenering av området for å skape beboelig land, pluss det faktum at

storbyer som Miami henter mesteparten av sitt drikkevann fra Everglades, har ført til at over halvparten av det naturlige våtmarksområde har forsvunnet i løpet av de siste 50 årene. Dette går selvsagt ut over dyrelivet, f.eks. har antallet vadefugler gått ned med 90 % i den samme perioden.

– ”Florida er det eneste området i verden hvor alligatorer og krokodiller lever side om side. Krokodillene fins bare her, helt ute ved kysten, for her er vannet saltere enn lengre inne. Krokodillene trives ikke like bra i ferskvann som alligatorer”, sier Kirk mens han samtidig peker på en trefarget hegrefugl som pusser fjærene nede blant mangroveskogens røtter. Litt lengre bort, inne på sandbanken, tripper en liten strandfugl vekk når kanoen vår nærmer seg.

– ”Dere europeere har mye mer følelse for naturen”, sier Kirk når vi etter en lang stillhet og alt for tidlig, binder kanoen fast til brygga etter endt tur.

– ”I Florida bryr folk seg ikke om naturen. Vi må få folk ut i naturen, så de med egne erfaringer og gjennom sine egne opplevelser, føler at naturen betyr noe for dem - rent personlig. De må føle at de er en del av dette unike økosystemet, ikke at de står over eller under det, hvis ikke går Everglades tapt.”

FINN VEIEN TIL EVERGLADES

Det fins tre innganger til nasjonalparken. To av dem ligger

langs motorveien Tamiami Trail som går vestover fra Miami, den ene er Shark Valley og den andre Everglades City. Vi valgte det tredje alternativet og dro sørover fra Miami mot Homestead der hovedveien tar en sving inn mot Everglades og ned mot Flamingo og havet.

ALLIGATOR OG KROKODILLE

Everglades er det eneste området i verden hvor du både kan se krokodiller og alligatorer. Den amerikanske alligatoren blir ca. 3–4 meter lang og lever først og fremst i ferskvann. Det er drøyt 1 million alligatorer i Florida. Den amerikanske krokodillen lever derimot først og fremst i saltvann tett på kysten. Den er betydelig større og kan bli opptil 6 meter lang. Det er ikke flere enn et sted mellom 1000 og 2000 krokodiller igjen i Florida. En alligator er normalt redd for mennesker, men hvis de blir truet, kan de angripe. En krokodille er mye mer aggressiv, men det er tross alt veldig sjelden at mennesker blir drept av krokodiller i USA.

ET SLAG FOR AMERIKANSK FASTFOOD

Du får lett sjokk når du på så kort tid beveger seg fra McDonald's-land og direkte ut i Everglades ødemark. Husk å ta med både mat og drikke, ellers må du på forhånd ha bygget opp et lite fettlag som du kan tære på. Og fettlag det bygges lettest opp med riktig god amerikansk fastfood i super-size porsjoner. *